

Bijeenkomsten regionaal organiseren
specialistische jeugdzorg

Organiseer de jeugdzorg weer vraaggericht

Tekst: **Freke Evers**

Om ervoor te zorgen dat de jeugdzorg beter aansluit bij wat gezinnen nodig hebben, moeten gemeenten meer samenwerken en de specialistische jeugdzorg bovenregionaal organiseren. Wat is er volgens de mensen om wie het gaat nodig om tot goede specialistische jeugdzorg te komen? LOC organiseerde eind 2021 vier regiobijeenkomsten.

Hoe gemeenten willen samenwerken en aan welke eisen de betrokken organisaties moeten voldoen leggen zij vast in een zogeheten regiovisie. Er zijn regio's die al een regiovisie hebben of hier al een eind mee zijn. Maar er zijn ook regio's die nog flinke stappen moeten zetten. In totaal zijn er 42 jeugdzorgregio's. Het is hoe dan ook belangrijk dat gemeenten en jeugdzorgaanbieders ervoor zorgen dat kinderen, jongeren en ouders hierover mee kunnen praten, bijvoorbeeld door cliëntenraden en jongerenraden hiervoor uit te nodigen. In eerste instantie bij de totstandkoming van een regiovisie maar ook om de uitwerking hiervan te toetsen. Op

“Laat jeugdzorg weer aansluiten bij dat wat gezinnen nodig hebben”

die manier kom je er samen achter of de regiovisie daadwerkelijk ondersteunend is aan de uitvoering van de (specialistische) jeugdzorg. Of dat er iets anders nodig is.

Vraaggerichte aanpak

Aan de door LOC georganiseerde online bijeenkomsten namen ondersteuners en leden van cliëntenraden, jongerenraden, opvoeders, bestuurders, beleidsmakers en wethouders deel. Doel: met elkaar aanbevelingen formuleren voor gemeenten. Ervaringen en ideeën werden gedeeld. Het leidde tot openhartige, eerlijke en constructieve gesprekken. Waarbij uitgebreid is stilgestaan bij knelpunten uit de dagelijkse praktijk en adviezen om de jeugdzorg beter aan te laten sluiten bij dat wat gezinnen nodig hebben. Met één belangrijke gedeelde visie en tevens advies aan de regio's: 'Organiseer de jeugdzorg weer vraaggericht in

Vertrouwen is hét fundament bij het organiseren en uitvoeren van jeugdzorg.

plaats dat geld een drijfveer is. Want het gaat om onze kinderen en precies dat kunnen we maar één keer goed doen.'

Vier thema's als rode draad

In de uitkomsten herkennen we vier thema's:

Vertrouwen als basis

Volgens de deelnemers hét fundament bij het organiseren en uitvoeren van de jeugdzorg. Vertrouwen in zowel de kennis en kunde van het kind, jongere en ouders als die van professionals. Vertrouwen geeft professionals bovendien meer ruimte om - in samenspraak met kind, jongere en ouders - te doen wat nodig is. Ook voor het maken van beleid en het komen tot afspraken tussen Rijk, gemeenten, zorgaanbieders en cliëntenorganisaties is vertrouwen van belang.

Organiseer de zorg passend en toegankelijk

Zorg passend en toegankelijk organiseren begint met het definiëren van de regio: welke gemeenten vormen

samen de regio? Nu is dit niet altijd duidelijk omdat het voorkomt dat gemeenten er in een bestaande samenwerking niet uitkomen en deze bij andere gemeenten zoeken. Hierdoor is het lastig om een goede basis te leggen en samen te bouwen aan goede jeugdzorg. Luister vervolgens naar alle betrokkenen: wat is er volgens hen nodig? Zo kun je samen bepalen welke zorg er (altijd) beschikbaar moet zijn. En of je dat lokaal, gemeente-overstijgend of landelijk organiseert.

Kwaliteit van de zorg

Kwaliteit van de zorg ontstaat pas echt als je dit vraaggericht en in samenspraak met alle betrokkenen organiseert. Luister daarom te allen tijde, aan de voorkant maar ook tussentijds - en veel meer dan dat we nu doen - naar kinderen, jongeren, ouders en professionals. Zij kunnen heel goed aangeven wat ze nodig hebben. Bespreek ook met hen aan welke eisen de zorg moet voldoen. Dat gemeenten een groot deel van de (door het Rijk) extra vrijgemaakte gelden voor de jeugdzorg anders besteden dan het aanpakken van de

Jeugdzorg gaat om onze kinderen; we kunnen het maar één keer goed doen.

grootste problemen in de jeugdzorg, leidt tot onbegrip en frustraties bij de deelnemers. Hun advies is dan ook duidelijk: oormerk geldt dat is bedoeld voor de jeugdzorg en gebruik het alléén daarvoor.

Kinderen, jongeren en ouders zijn experts

Nog te vaak ervaren de deelnemers dat beleid wordt gemaakt en besluiten worden genomen over de hoofden van gezinnen heen. Ook bij het opstellen en uitvoeren van een regiovisie zien zij daarom graag de inzet van ervaringsdeskundigheid op alle niveaus: zowel binnen de hulpverlening als bij het maken van gemeentelijk jeugdbeleid. Maak daarbij altijd de afweging wat voor ervaringsdeskundige of ervaringskennis je nodig hebt en wat diegene moet kunnen.

Rapport: breed gedragen aanbevelingen

LOC heeft de uitkomsten verwerkt in het rapport ‘Specialistische jeugdzorg. Knelpunten en aanbevelingen in beeld’. LOC roept gemeenten namens alle deelnemers op om de genoemde knelpunten en aanbevelingen zorgvuldig te bespreken en mee te nemen in het opstellen, evalueren en weer bijstellen van hun regiovisie. En hierover in gesprek te blijven met de mensen om wie het gaat. Zodat de jeugdzorg gaat doen

“Beleid en besluiten worden te vaak genomen over de hoofden van gezinnen heen”

wat ze moet doen, namelijk aansluiten bij hen die dat nodig hebben.

Rol cliëntenraden

Cliëntenraden kunnen het rapport onder de aandacht brengen van de eigen gemeente door een brief te sturen aan de gemeenteraad en het rapport mee te sturen als bijlage. Een cliëntenraad kan zijn ondersteuner of bestuurder vragen hierbij te helpen. LOC komt graag in contact met cliëntenraden die betrokken worden of zijn bij de vorming van hun regiovisie op specialistische jeugdzorg.

Het rapport en de samenvatting download je via www.loc.nl/regionale-jz

Zie ook het artikel op pagina 8-10 over het manifest om kinderen zich in vrijheid te laten ontwikkelen.

Freke Evers is als adviseur en trainer verbonden aan LOC.

Oproep LOC

LOC organiseerde de bijeenkomsten, was gespreksleider en heeft knelpunten en aanbevelingen van de deelnemers in het rapport verwerkt. Tot slot hebben we de rapporten breed verspreid onder Jeugdzorg Nederland, Zorg voor de Jeugd, het Jeugdwelzijnsberaad en cliëntenraden uit de jeugdzorg.

LOC komt graag in contact met cliëntenraden die betrokken worden of zijn bij de vorming van hun regiovisie op specialistische jeugdzorg. Neem contact op via vraagbaak@loc.nl of 030 - 2843200.